

BAREVNÁ KOMPOZICE

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je MgA. Veronika Křížová.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.
Provozuje Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR).*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

jihomoravský kraj

Barevná kompozice

- Vnímání barev
- Míchání barev
- Barevná skladba
 - *Barevná harmonie*
 - *Barevný kontrast*
 - *Barevná dominanta neboli akcent*
 - *Monochromatické řešení*
- Psychologie barev

Vnímání barev

- Světlo je nositelem barevné informace.
- Barevné vidění člověka zajišťují čípky na sítnici oka.
- Barevnost předmětů je dána jejich odrazivostí – vlastností, která určuje, jakou vlnovou délku daný předmět pohltí a kterou odrazí.
- Oko vnímá aditivně.
- Vnímání barev je u lidí subjektivní.

Míchání barev

- Míchání barev probíhá dvěma způsoby:
 - *Aditivní (součtové) skládání barev RGB*
Red-Green-Blue
 - *Subtraktivní (odčítací) skládání barev CMY*
Cyan-Magenta-Yellow

Aditivní míchání barev

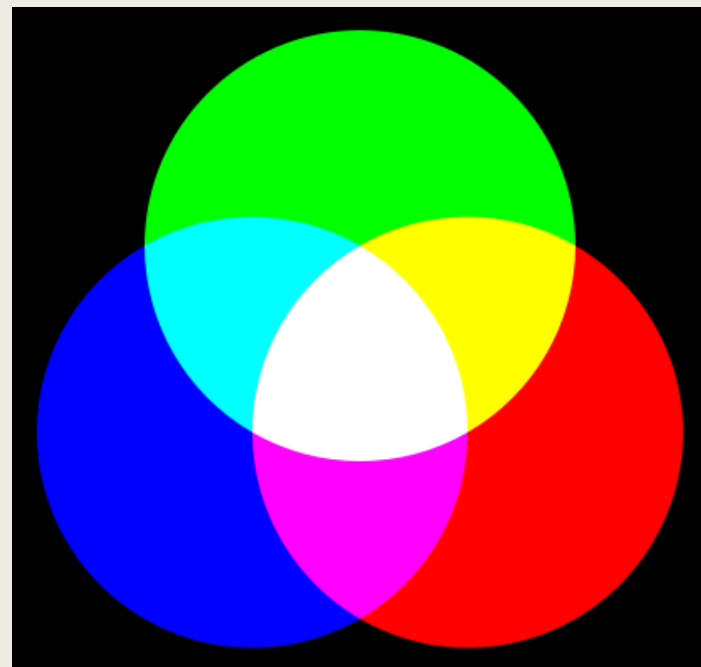
- RGB – červená, zelená, modrá
- Míchání vyzařovaného světla
- Složky barev se sčítají.
- Požadovaný odstín získáme mícháním různého počtu složkových světél RGB.

- Uplatňuje se např. v televizi, mobilních telefonech a PC monitorech.

Aditivní míchání barev

RGB

- červená + zelená + modrá = bílá
- červená + zelená = žlutá
- modrá + zelená = azurová
- červená + modrá = purpurová

Subtraktivní míchání barev

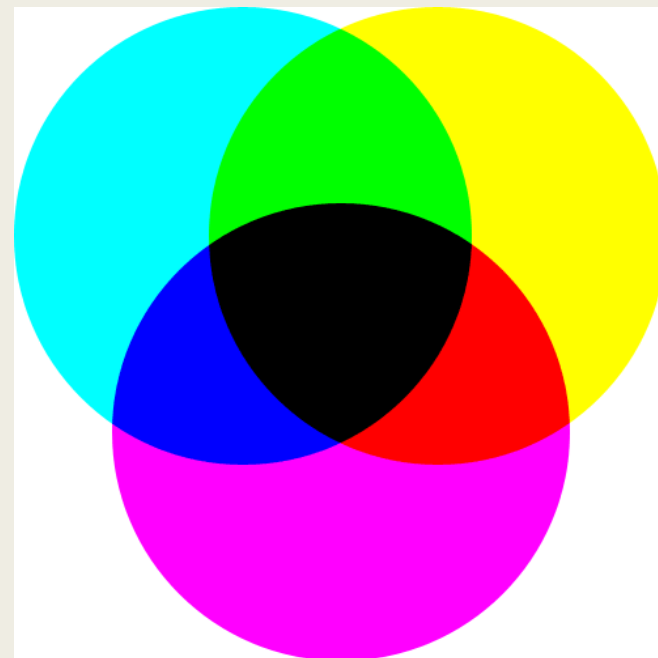
- CMY – azurová, purpurová, žlutá
- Složky barev se odečítají – omezujeme barevné spektrum.
- Požadovaný odstín získáme z bílého světla odfiltrováním určitých barevných složek.

- Uplatňuje se v tisku.
- Smícháním CMY je odstín černé nedostačující – nahnědlý, proto se pro tisk přidává ještě černý inkoust označovaný jako K (key).

Subtraktivní míchání barev

CMY K

- žlutá + azurová + purpurová = černá
- azurová + žlutá = zelená
- žlutá + purpurová = červená
- purpurová + tyrkysová = modrá

Barevná skladba

- Patří ke základním kompozičním postupům pro uspořádání prvků a barev v obraze,
- Je důležitým tvůrčím a výrazovým prostředkem fotografie.
- Působení barev má na vnímání a psychiku člověka zásadní vliv.
- Je proto důležité obraz vystavět s konkrétní představou barevného řešení a jeho účinku.

Barevná kompozice

- Barvy v nás vyvolávají emoce a pomohou nám umocnit celkový dojem z fotografie.
- Kombinace některých barev vedle sebe může působit klidným, harmonickým dojmem, naopak použití jiných barev vyvolá pocit napětí, kontrastu.
- **Druhy barevné kompozice:**
 - *Barevná harmonie*
 - *Barevný kontrast*
 - *Barevná dominanta neboli akcent*
 - *Monochromatické řešení*

Barevná harmonie

- Používáme barvy, které jsou na barevném kruhu vedle sebe – např.: žlutá, oranžová, hnědá.
- Harmonické barvy spolu příjemně ladí a doplňují se.
- Pokud ve fotografii použijeme spojení takovýchto barev, vyvoláme v pozorovateli příjemné pocity, harmonii a klid.

Barevný kontrast

- Barevný kontrast dosáhneme, když použijeme jakékoliv dvě barvy, které jsou na barevném kruhu umístěné na protilehlé straně,

Červená – Azurová
Zelená – Purpurová
Modrá – Žlutá

- Použitím barevného kontrastu můžeme zvýraznit hlavní motiv, upoutá pozornost diváka,
- Snímky s touto kompozicí jsou pro diváka atraktivní a vyvolávají pocit napětí, dynamiky, ...

Barevná dominanta neboli akcent

- Barevná dominanta musí být výrazná.
- Na snímku vyniká a hned na první pohled zaujme diváka.
- Pozadí bývá zpravidla v neutrálních barvách.
- Pro barevný akcent se nejvíc hodí barva červená a žlutá.

Monochromatické řešení

- Při použití monochromatického řešení pracujeme pouze s jednou barvou.
- Různá je pouze její sytost, jas a odstín.
- Tyto snímky vyvolávají v divákovi pocit klidu.

Vnímání barev

- Vlivu barev na psychiku člověka se zabývá psychologie barev.
- Vnímání barev je do jisté míry subjektivní, ale neměnné zůstává působení základních barev na naše pudy.
- Na vnímání barev má vliv:
 - *Prostředí, ve kterém jedinec vyrůstá, kultura a různé společensko-historické souvislosti.*
 - *Věk*
 - *Pohlaví*

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=jnIDqQLNe-g>

Psychologie barev

Teplé barvy

- Tyto barvy na nás podvědomě působí pozitivně.
- **Červená** ● působí výrazně, agresivně, vzrušivě, vyvolává napětí a neklid. Často se využívá v reklamě, protože strhává pozornost. Červené předměty se nám podvědomě zdají být větší.
- **Žlutá** ● je to barva života a slunce. Symbolizuje energii, povzbuzuje a dává naději. Žlutá je výraznou barvou a je v principu veselá. Upoutává naší pozornost.

Psychologie barev

Studené barvy

- Tyto barvy v nás vyvolávají pocit melancholie a smutku.
- **Modrá ●**
Je barvou nebe a vody. Je to příjemná uklidňující barva, která vyvolává pocit důvěry a stálosti. Symbolizuje nekonečno a harmonii. Působí tradičně. Často si ji do loga volí pojišťovny a banky.
- **Zelená ●**
Je barvou přírody. Působí na nás čistě, harmonicky a uklidňuje nás. Symbolizuje mládí, bezpečí, volnost, změnu a naději. Jde o barvu živočišnou, která na nás může působit teple i studeně. Je barvou tvůrčí a evokuje přirozený chod věcí.

Psychologie barev

Neutrální barvy

- Tyto barvy nevyvolávají ani vzrušení, ani uvolnění. Jsou ale velmi flexibilní a hodí se ke všemu.
- **Černá ●**
Je barvou nicoty, smrti, smutku, strachu, popření, odříkání, ... Celkově je spojována s negativními pocity. Je ale také spojená s elegancí a autoritou. Černá barva nám zmenšuje prostor.
- **Šedá ●**
Působí neutrálně, vyváženě a klidně. Je spojena s pokorou, ale může také symbolizovat beznaděj.
- **Bílá ●**
Je barvou neurčitou, symbolizuje čistotu, nevinnost, nový začátek, zrození, absolutní svobodu, klid, ... Silně upoutává naši pozornost, je nejvyšším bodem světla. Reagujeme na ní pozitivně. Bílá barva nám opticky „nafukuje“ prostor.

Barvy a vliv na prostor

- Barva má silný prostorový účinek.
- Teplé tóny vnímáme tak, že jsou od nás blíže než studené.
- Pokud toho v obraze využijeme, zesílíme pocit prostoru a fotografie bude na diváka působit dobře.
- Naopak, pokud dáme do popředí studené tóny a teplé do pozadí, pocit prostoru tím potlačíme.
- Toto pravidlo vychází ze zkušenosti člověka v krajině, kdy vzdálené objekty ztrácí sytost a získávají studený nádech, tzv. modrání dálek.

Zdroje

- NEZNÁMÝ. *wikipedia* [online]. [cit. 23.5.2023]. Dostupný na WWW: https://cs.wikipedia.org/wiki/Barevn%C3%A1_kompozice

- Další fotografie – archiv autorky, fotografie studentů Střední školy Brno, Charbulova. Fotografie studentů byly použity s jejich souhlasem.